

Незабыўныя вочы Янкі Купалы

4 красавіка ў Дзяржаўным літаратурным музеі Янкі Купалы адбылася прэзентацыя каталога фатаграфій «Ты гэтых вачэй не забудзь...». Пра ўнікальнасць і значнасць выдання пад час імпрэзы расказалі супрацоўнікі музея і госці.

Дырэктар музея Алена Ляшковіч звярнула ўвагу на тое, як важна ствараць каталогі музейных калекцыяў, асабліва гэта тычыцца дакументальных матэрыялаў – рукапісаў і фотаздымкаў, якіх ад натуральнага разбурэння часта не ўратаўваюць нават спецыяльныя фондасховішчы. А. Ляшковіч адзначыла, што новы каталог фатаграфій паэта – не першы для музея. Раней былі выдадзеныя каталогі «Янка Купала ў выяўленчым мастацтве», «Рукапісныя спадчыны Янкі Купалы» і «Аўтаграфы першага народнага паэта Беларусі Янкі Купалы». Зрэшты, спыняцца на тым, што ўжо зроблена, супрацоўнікі Купалавага Дома не збіраюцца, і ў наступным годзе мусіць убачыць свет каталог, прысвечаны стваральніцы і першаму дырэктару музея Уладзіславе Луцэвіч.

Падрабязна з каталогам «Ты гэтых вачэй не забудзь...» пазнаёміла яго ўкладальніца і галоўны захавальнік музея Надзея Саевіч. Каталог стаў Ніна Казленя. Незабыўныя вочы Янкі Купалы

Н. Саевіч

першай спробай сабраць у адным выданні фотаздымкі Янкі Купалы, што захоўваюцца ў фондах музея, і даць ім навуковае апісанне. Усе 206 здымкаў размешчаны ў храналагічным парадку і пададзеныя ў двух вялікіх раздзелах – «Партрэты» і «Групавыя фатаграфіі». Многія з гэтых фотаздымкаў добра вядомыя даследчыкам і літаратуразнаўцам. Але ёсць фота, што цяпер упершыню ўводзяцца ў навуковы ўжытак. «Вядома, каталог дае магчымасць паказаць усё багацце калекцыяў музея, – адзначыла Н. Саевіч, – але таксама мне вельмі хочацца, каб мы ведалі Янку Купалу не толькі як таленавітага паэта, але і проста як чалавека».

Слушную заўвагу выказаў старшыня Міжнароднага фонду Янкі Купалы Вячаслаў Рагойша, які звярнуў увагу на тое, што хаця ў Беларусі ёсць не адзін літаратурны музей, але пра існаванне каталогаў спадчыны, якая захоўваецца там, яму невядома. Так што тут Дом Купалы стаў прыемным выключэннем – і добрым узорам. Дарэчы, менавіта В. Рагойша быў рэцэнзентам новага каталога і рэдактарам мінулых, таму як нішто іншы ведае іх вартасць. Сваё захапленне высокім узроўнем культуры выдання выказаў член-карэспандэнт Нацыянальнай акадэміі навук Міхаіл Мушыньскі: «Гэта неацэнная кніга, – падкрэсліў ён, – Магчыма, самі складальнікі па сваёй беларускай сціпласці недацэньюаюць, якую вялікую працу яны зрабілі, але паверце – і сучаснікі, і гісторыя аддадуць вам належнае».

Пад час імпрэзы выступленні запрошаных гасцей чаргаваліся з невялікімі гістарычнымі экскурсамі. У прыватнасці, было ўзгадана, што год таму, да 130-годдзя з дня нараджэння Песняра, у многіх краінах свету была ўшанаваная яго памяць. Да прыкладу, у Сербіі выйшла «Анталогія беларускай літаратуры», укладальнікам якой стаў прафесар Іван Чарота. Пад час прэзентацыі асобнік кнігі перадаў музею асабіста Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Рэспуб-

лікі Сербія ў Рэспубліцы Беларусь Стоян Ёўпіч.

Дарэчы, у дзень імпрэзы фонды музея папоўніліся яшчэ некалькімі каштоўнасцямі. Вадзім Дзем'яновіч, член апыкунскага савета музея, і яго маці Людміла перадалі працы мастака Уладзіміра Сулкоўскага з цыкла «Янка Купала і Якуб Колас», а таксама прыжыццёвае выданне Купалы 1938 года на рускай мове.

Пад час прэзентацыі з вуснаў А. Ляшковіч быццам бы незнарок сарвалася прызнанне, што і цяперашнія, і колішнія супрацоўнікі музея –

вельмі пчаслівыя людзі, таму што маюць цудоўную магчымасць дакранацца да спадчыны таленавітага паэта. Толькі хіба ўсе беларусы менш пчаслівыя ад таго, што Янка Купала жыў на адной з намі зямлі і пісаў на нашай мове?

Ніна КАЗЛЕНЯ
Рота Наталі КУПРЭВІЧ

